

Færre medisinske tidsskrifter blir gratis

Helsebiblioteket har abonnert på medisinske tidsskrifter slik at de blir tilgjengelig for alle i Norge. Fra 2021 er bare ett igjen, skriver forskning.no.

Helsebiblioteket gir helsepersonell, studenter og befolkningen for øvrig tilgang til medisinsk forskning og kunnskap.

Blant annet har Helsebiblioteket abonnert på en rekke medisinske tidsskrifter. Disse har alle med norsk IP-adresse hatt tilgang til.

Men Folkehelseinstituttet, som driver ordningen, ser seg nødt til å kutte i tilbudet.

Fra nyttår er det bare tidsskriftet *New England Journal of Medicine* som blir tilgjengelig gjennom Helsebiblioteket.

Fra før av var tilbudet kraftig redusert.

1. mars 2020 ble tilgangen til over 4 500 tidsskrifter stengt, skrev Dagens medisin.

ProQuest var den største pakken som ble sagt opp med over 4000 tidsskrifter i forskjellige temaer innen medisin og helsefag. Pakken inneholdt også det anerkjente tidsskriftet *The Lancet* med tre måneders forsinkelse.

Nå melder Folkehelseinstituttet at de også må si opp tidsskriftene *Annals of Internal Medicine*, *BMJ* og *JAMA*.

Helsebiblioteket beholder tilgangen til oppslagsverk, databaser og andre faglige ressurser som er viktig for helsepersonell.

Camilla Stoltenberg, direktør ved Folkehelseinstituttet er klar på at de ikke har ønsket å kutte i tilgangen til tidsskrifter.

– Dette er jeg lei meg for, sier hun til Dagens medisin.

– Det som gjør det spesielt tankevekkende, er at de nasjonale avtalene avlaster alle aktørene; som helseforetak og universiteter – både administrativt og økonomisk. Det er billigere og mer effektivt, sier Camilla Stoltenberg.

Siden mange tidsskrifter krever abonnement, må forsknings- og utdanningsinstitusjoner betale for tilgang til relevante tidsskrifter for sine ansatte og studenter.

Norske offentlige institusjoner betaler rundt 330 millioner kroner til forlagene, ifølge en artikkel i *Tidsskrift for den norske legeforening* fra tidligere i år.

– En hovedårsak til opprettelsen av Helsebiblioteket er at vi sparer mye penger på å kjøpe en lisens nasjonalt i stedet for at hver enkelt institusjon eller bruker kjøper selv, sa Trygve Ottersen, områdedirektør i FHI tidligere til Dagens medisin.

I februar skrev fagfolk ved blant annet Sykehuset Innlandet HF at kuttene i Helsebiblioteket spesielt rammer helseinstitusjoner som ikke er tilknyttet et universitet.

«Det er ikke økonomiske rammer i flere av helseforetakene til å erstatte utgiftene til tidsskriftene som kuttet. Kuttene rammer også ansatte i primærhelsetjenesten. De færreste kommuner har et eget helsefaglig bibliotek å støtte seg til», skrev de i en kronikk i *Oppland Arbeiderblad*.

Videre mener de dette gir ulik tilgang til kunnskap.

«Dette medvirker til at det dannes A-lag og B-lag. Pasienter vil møte helsepersonell med ulike muligheter for å holde seg faglig oppdatert.»

Camilla Stoltenberg peker på lik tilgang uavhengig av sted som en styrke ved ordningen gjennom Helsebiblioteket.

– En nasjonal tjeneste gir den beste formen for desentralisering av tjenesten: Absolutt alle uansett hvor de jobber; i alle nivåer av helsetjenesten, for flere av ressursene – også private – har tilgang hele tiden – enten de er i en liten kommune eller en bydel i en stor by. Dette blir ofte glemt når man snakker om en nasjonal tjeneste, sier hun til Dagens medisin.

Helsebiblioteket har hatt økonomiske problemer siden 2016. Årsakene er økte priser på abonnementer, budsjettkutt og valutasvingninger med svak norsk krone.

– Vi har forsøkt å holde Helsebiblioteket gående i mange år nå på tross av stadig høyere kostnader, fra 2016 fram til i dag, men vi må nå finne løsninger som holder over tid, sier Stoltenberg.

Folkehelseinstituttet har vært i kontakt med Helse- og omsorgsdepartementet om

muligheter for en annen finansiering av Helsebiblioteket.

«Dessverre har ikke dette ført frem», står det nyhetsartikkelen fra Folkehelseinstituttet.

Ifølge Dagens medisin ville det kostet mellom fem og åtte millioner kroner å videreføre dagens tilbud i 2021. Det koster ytterligere seks til sju millioner for å gjenopprette tilbudet som fantes i slutten av 2019.

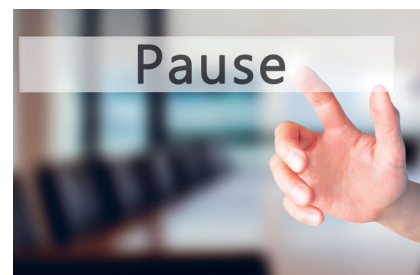
Folkehelseinstituttet skriver at de vet at kuttene i nasjonal tilgang «vil føre til økte kostnader for det offentlige», og at det vil begrense tilgang til kunnskap for helsepersonell.

Håper på endring

Med Joe Biden utnevnt som vinner av presidentvalget er det mange som håper på endring i den amerikanske utdanningssektoren, skriver *Inside Higher Education* og bladet *Forskerforum*.

Biden har lovet å gjøre utdanning gratis for større deler av befolkningen. Bidens kampanje har lansert en plan om å fjerne studieavgiften for et flertall av studentene ved offentlige høyskoler og universiteter. I tillegg har Biden foreslått å slette studielån som er brukt til dekke studieavgifter. Spørsmålet er om lovforslagene kan bli vedtatt i Senatet uten et demokratisk flertall der. Dette blir klart i suppleringsvalget i Georgia 5. januar. *forskerforum* 10 • 2020 • side 2

Ikke dropp lunsjpausen

Ny studie viser hvor viktig det er for helse å ta seg pauser i løpet av arbeidsdagen, skriver forskning.no og Høgskolen i Innlandet